

ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ, ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ
СИЛАБУС

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	ЕТИКА ТА ДЕОНТОЛОГІЯ У ФАРМАЦІЇ					
Освітньо-професійна програма	Фармація					
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)					
Ступінь вищої освіти	Бакалавр					
Галузь знань	22 Охорона здоров'я					
Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація					
Форма навчання	Денна, заочна					
Формат навчальної дисципліни	Вибіркова					
Мова викладання	Українська					
Рік навчання	1 рік					
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити / 90 годин					
	Форма навчання	Кількість годин				
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	МК	
		Денна	30	12	46	2
		Заочна	4	8	76	2
Контрольні заходи	<i>Вхідний контроль знань</i> – на першому занятті <i>Поточний контроль</i> – на кожному семінарському занятті <i>Модульний контроль (МК)</i> – по завершенню кожного модуля					
Методи навчання	Семінарські заняття, репродуктивні (закріплення знань та практичних умінь, навичок), інноваційні (проблемне навчання, модульне засвоєння знань, інформаційно-комп'ютерні технології, дистанційне навчання, контекстне навчання).					
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія з достатнім забезпеченням обладнанням. Мультимедійне обладнання					
Кадрове забезпечення	Викладачі циклової комісії технології ліків, організації та економіки фармації: <i>Мартинова Олена Вікторівна</i> , спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист					
Контакти	college@nuph.edu.ua					
Навчальні заняття та консультації	За розкладом					

Анотація навчальної дисципліни

Етика та деонтологія у фармації як навчальна дисципліна вивчає етичні норми і основи, які використовуються фармацевтичними фахівцями у професійному спілкуванні з пацієнтами (відвідувачами аптек), лікарями, медсестрами, колегами, представниками інших фармацевтичних організацій та допомагають підвищити ефективність діяльності аптечного закладу в конкретному економічному середовищі, є запорукою надання якісної фармацевтичної допомоги (послуги). Предметом вивчення навчальної дисципліни є моральні проблеми, що виникають перед суспільством у зв'язку з розвитком фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я, питання реалізації маркетингової стратегії аптечних закладів з урахуванням соціально-етичної спрямованості фармацевтичного ринку.

Мета навчальної дисципліни
Метою викладання навчальної дисципліни «Етика та деонтологія у фармації» є вивчення основ етики та деонтології у фармації на підставі формування системи знань з моралі, етики та деонтології, біоетики, соціально-психологічних механізмів спілкування і взаємодії для майбутньої соціально-етичної роботи в умовах фармацевтичного ринку. Основними завданнями вивчення дисципліни «Етика та деонтологія у фармації» є вивчення сутності, основних понять моралі, етики та деонтології у фармації, біоетики, набуття вмінь використовувати базові інструменти успішного спілкування та взаємодії фармацевтичного фахівця при виконанні професійних обов'язків.
Компетентності
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. Вміння виявляти та вирішувати проблеми. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до міжособистісної взаємодії та командної роботи. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо. Здатність вчитися і бути сучасно навченим. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Дотримання та пропагування здорового способу життя. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Здатність використовувати законодавчу базу України та дотримуватися вимог належних практик щодо здійснення професійної діяльності. Здатність застосовувати на практиці принципи фармацевтичної етики та деонтології, розуміти соціальні наслідки професійної діяльності. Здатність проводити інформативну та санітарно-просвітницьку роботу серед населення. Здатність надавати фармацевтичну допомогу споживачам фармацевтичних послуг.
Програмні результати навчання
Здійснювати соціальну та професійну діяльність на основі розуміння своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлення цінностей громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Проводити професійну діяльність, базуючись на загальних цінностях та досягненнях суспільства, на основі розуміння місця фармації у загальній системі знань та розвитку суспільства, техніки і технологій, з урахуванням її значущості для здоров'я людини та розуміння соціальних наслідків професійної діяльності. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності Обирати оптимальні методи та способи розв'язання складних спеціалізованих задач в сфері фармацевтичної діяльності, оцінювати їх ефективність у контексті вирішення професійної проблеми. Використовувати знання, уміння та навички, які дозволять адаптуватися до можливих змін у професійній діяльності та мінливих умов праці, професійно діяти в новій ситуації. Виконувати професійні завдання з гарантією забезпечення якості їх виконання та критично оцінювати результати роботи. Застосовувати знання вимог нормативно-правових актів України, положень та рекомендацій належних фармацевтичних практик в процесі професійної діяльності. Використовувати фахову термінологію.
Знання та вміння після опанування дисципліни
1. Демонструє знання та розуміння основних термінів, понять, категорій, положень щодо фармацевтичної етики та деонтології 2. Розуміє та практично застосовує положення Етичного кодексу фармацевтичних працівників України положення етичного кодексу фармацевтичних працівників

3. Знає, дотримується та практично реалізує етичні та деонтологічні принципи взаємовідносин у професійній діяльності.						
4. Застосовує у професійній діяльності знання та розуміння основних термінів і понять щодо фармацевтичної етики та деонтології.						
Структура навчальної дисципліни						
Модуль 1. Етика та деонтологія у фармації						
Змістовий модуль 1. Етика та деонтологія у фармації						
Тема 1. Теоретичні основи фармацевтичної етики і деонтології						
Тема 2. Функції, принципи і норми фармацевтичної етики і деонтології						
Тема 3. Професійна етика фармацевтичних працівників						
Модуль 2. Етичні та деонтологічні основи взаємодії суб'єктів фармацевтичного ринку						
Змістовий модуль 2. Етичні та деонтологічні основи взаємодії суб'єктів фармацевтичного ринку						
Тема 1. Основи професійних комунікацій						
Тема 2. Моральна культура спілкування						
Тема 3. Особистість фармацевтичного фахівця як фактор успішної взаємодії з відвідувачем аптеки						
Тема 4. Морально-психологічний клімат в колективі						
Тема 5. Конфлікти в професійній діяльності фармацевтичного працівника						
Тема 6. Мотивація фармацевтичного працівника						
Тема 7. Психологія відвідувача аптеки						
Тема 8. Етика комунікативних відносин з відвідувачем аптеки						
Тема 9. Етика взаємодії з лікарями в сучасних умовах						
Тема 10. Етичні та біоетичні принципи просування лікарських засобів на фармацевтичному ринку						
Тема 11. Етика бізнесу						
Пререквізити						
Українська мова (за професійним спрямуванням), латинська мова, історія та культура України						
Постреквізити						
Фармакологія, маркетинг у фармації, організація та економіка фармації, фармацевтична опіка, основи практичної косметології, фітотерапія						
Система оцінювання навчальної дисципліни						
Оцінювання за 100 – бальною шкалою			МК проводиться у письмовій формі			
Кількість балів		min				max
за модуль		60				100
поточну діяльність		36				60
модульний контроль		24				40
Розподіл балів						
Модуль 1. Етика та деонтологія у фармації						
Поточний контроль (в тому числі самостійної роботи)			Сума балів	МК 1	Загальна сума балів	
Змістовий модуль 1						
СЗ 1	СЗ 2	СЗ 3				
max 20	max 20	max 20	min 36 max 60	min 24 max 40	min 60 max 100	
Модуль 2. Етичні та деонтологічні основи взаємодії суб'єктів фармацевтичного ринку						
Поточний контроль (в тому числі самостійної роботи)			Сума балів	МК 2	Загальна сума балів	
Змістовий модуль 2						
СЗ 4	СЗ 5	СЗ 6				
max 20	max 20	max 20	min 36 max 60	min 24 max 40	min 60 max 100	

Загальна кількість балів з дисципліни визначається як середня арифметична за модулі на які структурована дисципліна. Отриманий результат конвертується в оцінку за недиференційованою шкалою.

Оцінка за шкалою закладу освіти		
	Мін. бал	Макс. бал
Недиференційована шкала		
Зараховано	60	100
Не зараховано	0	59

Критерії оцінювання навчальних досягнень

90-100 відмінно	Здобувач освіти демонструє досконале знання та розуміння понятійного апарату з тієї чи іншої теми, вільне оперування різноманітними класифікаціями. Відповідь на поставлені питання повна з розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Здобувач освіти володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання. У відповіді майже не трапляються помилки. Виконано 90-100% завдань із дотриманням вимог.
74-89 добре	Здобувач освіти дає майже повну відповідь, яка має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Здобувач освіти вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі помилки. Виконано 74-89% завдань із дотриманням вимог.
60-73 задовільно	Здобувач освіти дає неповні фрагментарні відповіді на питання. Демонструє знання, які мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Застосовує знання переважно для виконання завдань репродуктивного характеру. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. Здобувач освіти використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У відповіді наявні фактичні помилки. Виконано 60-73% завдань із частковим дотриманням вимог.
1 – 59 незадовільно	Здобувач освіти неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження). Наявні грубі фактичні помилки.

Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Рекомендована література

Основна

1. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apteka.ua/article/126803>
2. Етика та деонтологія у фармації: навч. посіб. для студентів. вищ. навч. закл. /В.В. Малий, З. Р. Сафіуліна, М.М. Кобець, О.С. Самборський.– Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2017. – 248 с.
3. Правила належної промоції фармацевтичними компаніями лікарських засобів професіоналам охорони здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apteka.ua/article/65892>
4. Директива Європейського парламенту та Європейської Ради 2001\83 від 6.11.2001. Етичні критерії просування лікарських препаратів на ринок.
5. Закон України «Про захист суспільної моралі» від 20.11.2003 № 1296-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1296-15>
6. Меморандум з належної практики інформування про лікарські засоби фахівців сфери охорони здоров'я від 12.07.2012 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.apteka.ua/article/151064>

7. Правила належної промоції фармацевтичними компаніями лікарських засобів професіоналам охорони здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apteka.ua/article/65892>
8. Про внесення зміни до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо встановлення обмежень для медичних і фармацевтичних працівників під час здійсненн ними професійної діяльності: Закон України від 04.07.2012 № 5036-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5036-17>
9. Терешкевич Г.Т. Основи біоетики та біобезпеки: підручник . – Тернопіль: ТДМУ, 2014. – 400с.

Додаткова

10. Воронкова В.Г., Беліченко А.Г., Мельник В.В, Ажажа М.А. Етика ділового спілкування: Навчальний посібник. – Львів: «Магнолія 2006», 2017. – 312с.
11. Петрушенко В.Л., Савельєв В.П., Сурмай І.М. та ін. Етика та естетика: Навчальний посібник / За ред. В. Л. Петрушенко. – Львів: Видавництво «Новий світ-2000», 2015. – 306 с.
12. Терешкевич Г.Т. Основи біоетики та біобезпеки: підручник. – Тернопіль: ТДМУ, 2014. – 400 с.
13. Галкін О.Ю. Біоетика в Україні: від теорії до практики. Нормативно-правові та навчально-наукові аспекти / О.Ю. Галкін, А.А. Григоренко // Наукові вісті НТУУ "КПІ". – 2011. - №3. – С. 12-19. 3. Гриценко О.М., Тернова О. М. Етичні аспекти фармацевтичної науки і технології// Фармацевтичний журнал. – 2009. - №3. – С. 19-24.
14. Губіна Н.В. Етика і деонтологія у фармації: нові аспекти викладання в рамках кредитно-модульної системи / Н.В. Губіна // Науковий вісник Ужгородського університету, серія «Медицина». - 2015. – Вип. 1 (51). – С. 266-268.
15. Етична декларація – стандарт поведінки медпредставника, провізора-консультанта в інформаційно-довідковій та рекламній діяльності при просуванні ліків на фармацевтичному ринку України/ М. С. Пономаренко, А. А. Бабський, Т. М. Краснянська та ін.// Фармац. журн. – 2007. – № 5. – С. 35 – 41.
16. Етичні засади у фармації: навчати, виховувати, зберігати традиції [Електронний ресурс] // Фармацевт Практик. – 2014. – № 12. – Режим доступу: <http://fp.com.ua/articles/etichnizasadi-u-farmatsiyi-navchati-vihovuvati-zberigati-traditsiyi/>
17. Етичні стандарти та правила поведінки медичного представника фірми-виробника лікарських засобів в Україні / М. С. Пономаренко, В. О. Борищук, А. А. Бабський та ін. – К.: Прінт Квік, 2007. – 12 с. 8. Кулініченко В. Біоетика як етична концепція / В. Кулініченко , С. Пустовіт // Науковий світ. – 2006. – № 5. - С.16–19. – № 6. – С. 20–22.

Інформаційні ресурси

18. Законодавство України - <http://zakon.rada.gov.ua/>
19. Аптека.ua [Електронний ресурс] : спеціалізоване інтернет-видання для лікарів, провізорів, фармацевтів, студентів медичних і фармацевтичних ВУЗів. – URL : www.apteka.ua
20. Інтернет-видання «Фармацевт практик» <https://fp.com.ua/>
21. Спеціалізоване інтернет – видання <https://pharma.net.ua/>
22. Сайт кафедри НФаУ. – Режим доступу: URL: <http://pharmchem.nuph.edu.ua/>
23. Сайт Міністерства охорони здоров'я України – <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>

Політика навчальної дисципліни

Дотримання вимог до зовнішнього вигляду. Обов'язкове відвідування аудиторних занять; ведення конспекту лекцій; виконання семінарських завдань, передбачених програмою; виконання завдань для всіх видів контролю; участь в дискусіях, при усному опитуванні; своєчасність виконання завдань для самостійної роботи з дотриманням вимог. Своєчасність відпрацювання пропущених занять.

Діяльність здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Фахового коледжу НФаУ» ПОЛ А2.4-69-029 (<https://bit.ly/3vqIIBR>)

Розробник

О.В. Мартинова, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії,
викладач-методист

Розглянуто та ухвалено на засіданні циклової комісії технології ліків, організації та економіки фармації

Протокол від « 25 » серпня 2022 року № 1

Заступник директора закладу ФПО з НР

О.В. Гейко

Гарант освітньої програми

Т.С. Прокопенко, доцент, к. фарм. н,
спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії,
викладач-методист